

Delårsrapport 2

januari- augusti 2023

Tomelilla kommun

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Den kommunala koncernen.....	2
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	3
Samhällsekonomisk utveckling.....	3
Befolkningsutveckling.....	4
Arbetsmarknad.....	5
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.....	5
Händelser av väsentlig betydelse	11
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	13
Intern kontroll.....	13
Uppföljning av kommunfullmäktiges riktade uppdrag i budget 2023	13
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	18
God ekonomisk hushållning	18
Resultat och ekonomisk ställning.....	21
Balanskravsresultat	25
Väsentliga personalförhållanden.....	26
Tillsvidareanställda	26
Kompetensförsörjning.....	26
Sjukfrånvaro	28
Förväntad utveckling.....	30
Resultaträkning.....	31
Balansräkning.....	32
Driftredovisning.....	33
Investeringsredovisning	33
Notupplysningar.....	34
Noter till balans- och resultaträkning.....	34
Redovisningsprinciper.....	44
Internredovisningsprinciper	47

Förvaltningsberättelse

Den kommunala koncernen

Driftredovisning, kommunala bolag och förbund (mnkr)	Utfall jan-aug 2023	Budget jan-dec 2023	Prognos jan-dec 2023	Budgetavvikelse
Österlenhem AB	3,9	1,6	2,0	0,4
Tomelilla Industri AB	0,0	0,1	0,1	0,0
Österlen VA AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Österlens Kommunala Renhållnings AB	-0,1	0,1	0,1	0,0
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	-1,7	0,1	-1,2	-1,3
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	1,5	-0,4	1,3	1,7
Summa driftredovisning kommunala bolag och förbund	3,6	1,5	2,3	0,8

Österlenhem AB prognostiserar med en positiv budgetavvikelse på 0,4 mnkr. Detta beror framför allt högre utfall i hyresförhandlingen, men även på lägre kostnader för vinterväghållning, lägre personalkostnader, lägre räntekostnader och högre ränteintäkter.

Tomelilla Industri AB prognostiserar med en budget i balans.

Österlen Vatten AB prognostiserar med en budget i balans. Då bolaget är ett driftsbolag faktureras drift och investeringar till ägarkommunerna, varför det blir ett nollresultat. Kostnadsnivån är budgeterad till 194 mnkr, medan den prognostiseras till 169 mnkr det vill säga cirka 25 mnkr lägre än budgeterat. Tuffa prioriteringar och korta besparingsåtgärder har gjorts gällande driften. Anledningarna till att investeringarna inte kommer upp i den budgeterade nivån är bland annat brist på personal och förseningar i projekt på grund av externa faktorer.

Österlens Kommunala Renhållnings AB prognostiserar med en budget i balans. Sedan uppföljningen i april har budgeten ändrats från 0,2 mnkr till 0,1 mnkr.

Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund prognostiserar med en negativ budgetavvikelse på -1,3. I budgetförutsättningarna för 2023 var besparingsåtgärd inkluderad på 1,3 mkr som enligt beslut kommer att genomföras först 2024.

Ystad-Österlenregionens miljöförbund prognostiserar med en positiv budgetavvikelse på 1,7 mnkr. Detta beror främst på att intäkterna varit högre än budgeterat för miljöskydd, hälsoskydd och lantbruk. Alkoholheten förväntas få ett överskott på 0,5 mnkr, som kommer att återbetalas till medlemskommunerna samt Sjöbo kommun.

Investeringar, kommunala bolag och förbund (mnkr)	Utfall jan-aug 2023	Budget jan-dec 2023	Prognos jan-dec 2023	Budget-avvikelse
Österlenhem AB	57,6	87,9	87,9	0,0
Tomelilla Industri AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Österlen VA AB	0,1	0,0	0,1	-0,1
Österlens Kommunala Renhållnings AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	0,7	2,3	2,3	0,0
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar kommunala bolag och förbund	58,4	90,2	90,3	-0,1

Österlenhems investeringar bedöms utföras i enlighet med den budgeterade nivån. Bolagets investeringar löper ofta över ett eller flera år. Varje år beslutas nya investeringar medan tidigare ej avslutade investeringar löper på. Investeringsbeslut för nybyggnation beslutas separat. Årets beslutade investeringsbudget är 10,3 mnkr. Till detta kommer byggnation i Brösarp på 78 mkr, där cirka 11 mnkr är beslutat sedan tidigare och cirka 67 mkr förväntas aktiveras under 2023.

Österlen VA har gjort mindre ej budgeterade investeringar under året.

Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbunds investeringar förväntas bli i enlighet med budget.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Global ekonomi präglas fortsatt av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Bakgrunden är de störningar som rubbat utbud och efterfrågan, där pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och expansiv ekonomisk politik mynnat ut i den exceptionella inflationsutveckling som utspelat sig sedan början av 2022.

Utvecklingen för svensk inflation tyder på ett bredare och mer varaktigt förlopp än i tidigare prognoser med fortsatta höjningar av Riksbankens styrränta under 2023 som följd. I likhet med omvärlden har svensk arbetsmarknad visat sig motståndskraftig, vilket tros bero på att svenska företag generellt har en god ekonomisk uthållighet som medfört att de varit obenägna att göra sig av med personal för att inte riskera att stå utan kompetens när konjunkturen vänder. Den starka arbetsmarknaden håller emot de önskade effekterna av den höjda styrräntan och bidrar till att den höga inflationen är mer seglivad än förväntat. Bedömningen är att den lägre efterfrågan (BNP) i år ändå kommer att leda till en avmattning på arbetsmarknaden framöver. Efterfrågan förväntas ta fart igen under 2024 då inflationen förutspås sjunka tillbaka till målnivåer och centralbankerna anpassar politiken med att inleda en följd av räntesänkningar. Fortfarande går det dock inte att utesluta att sysselsättningsgraden blir fortsatt hög, vilket håller emot det prognostiserade förloppet kring inflationsbekämpningen och ränteläget.

När det gäller utvecklingen av BNP så har prognosen under det senaste året varit att svensk ekonomi går in i lågkonjunktur under 2023. BNP-utfallet för första kvartalet i år var dock betydligt mer positivt än vad som förutspåddes i vårens prognos. Trots det framstår det med allt större tydlighet att 2023 kommer att bli ett svagt år för svensk BNP-utveckling. Utfallet visar att hushållen fortsätter att dra ner betydligt på sin konsumtion, och att BNP-utvecklingen i stor utsträckning hölls uppe av en ökad lagerstock. I statistiken för BNP var dessutom produktionen högre än efterfrågan. Det är troligen en delförklaring till att arbetade timmar utvecklades betydligt starkare första kvartalet i år än prognostiserat. Indikatorer som kommit under sommaren pekar i samma riktning. BNP-indikatorn för andra kvartalet visar på en mycket svag BNP-utveckling under våren. Indikatorer för hushållens konsumtion pekar på en oförändrad utveckling på en relativt svag nivå. Dessutom, verkar konjunkturen i vår nära omvärld, särskilt Tyskland, bli allt svagare vilket kommer att ha en inbromsande effekt på exporten. Sammantaget minskar svensk BNP-utveckling med -0,6 procent i år, något högre än prognosen i våras beaktat det starka utfallet för första kvartalet i år. Givet att inga nya störningar inträffar, är prognosen att långsamt förbättrade förutsättningar ger en större konjunkturuppgång 2025 innan ekonomin når balans i slutet av 2026.

Tabell 1. Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring respektive procent om inte annat anges.

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
BNP, volym, kalenderkorrigerad	2,8	-0,6	1,2	3,4	2,4
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	2,3	2,4	-0,7	1,7	1,7
Lönesumma	6,4	5,2	3,8	5,1	5,1
Timplön, Nationalräkenskaperna	3,9	2,7	4,5	3,4	3,3
Timplön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,8	3,4	3,3
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,5	7,8	9,1	8,8	7,8
Inflation, KPIF	7,7	6,0	2,0	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,5	2,8	1,4	1,8
Styrränta, värde vid slutet av året	2,5	4,0	2,5	2,0	1,8

Källor: Macrobond, Statistiska centralbyrån, och Sveriges Kommuner och Regioner.

Anm.: Timplön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

För kommuner och regioner spiller den starka arbetsmarknaden i närtid över i ett starkare skatteunderlag i år. Nästa år försvagas utvecklingen. I reala termer faller sektorns köpkraft kraftigt år 2023 och blir fortsatt svag år 2024.

Befolkningsutveckling

Under 2022 ökade befolkningen i Tomelilla kommun med 100 personer och uppgick vid årsskiftet till 13 812 personer. Ett födelseunderskott komparerades av ett positivt flyttningsnetto.

Den långsiktiga prognosen är en årlig befolkningsökning på cirka 30–40 personer. Det bör dock noteras att kommunen under det första kvartalet 2023 upplevde det största negativa flyttnettot ett enskilt kvartal på hela 2000-talet. Under andra kvartalet upplevde kommunen igen ett positivt flyttnetto, men utfallet för första halvåret 2023 är en negativ befolkningstillväxt.

Arbetsmarknad

Under slutet av andra kvartalet 2023 var 322 411 personer inskrivet arbetslösa i Sverige, vilket var en minskning med 3,7 procent jämfört med juni 2022 då 334 805 personer var arbetslösa. I juni 2023 uppgick antalet inskrivet arbetslösa i Tomelilla till 398, vilket var en ökning med 2,1 procent jämfört med juni 2022 då antalet arbetslösa var 390 personer. I juni 2023 var 158 personer inskrivna mer än tolv månader, vilket var en minskning med 8,7 procent jämfört med samma tid föregående år. Antalet unga i Tomelilla som var öppet arbetslösa eller befann sig i arbetsmarknadspolitiska program var under juni 2023 68 personer jämfört med 46 personer under juni 2022.

Antalet konkurser har ökat i Sverige jämfört med 2022. Samtidigt har företagen relativt sett en god ekonomi varför man kan anta att de anstränger sig mer för att behålla personalen, vilket syns nationellt. Tomelilla kommun har också fler lantbruks- och lantbruksrelaterade företag vilka är relativt sett mindre konjunkturkänsliga, vilket också torde vara bra för den lokala arbetsmarknaden.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Omvärldsrisk

Flera faktorer såsom Rysslands invasion av Ukraina, kvarvarande effekter av Covid-19-pandemin, alltmer frekvent extremväder på grund av klimatförändringar, höjd terrorhotnivå mot Sverige, stigande räntor och en fortsatt hög inflation, bidrar alla till en svårförutsägbar framtid.

Det finns stora risker för att det uppstår leveransstörningar och snabba prisförändringar inom olika produktkategorier som kan påverka kommunkoncernen. Flyttmönster kan snabbt påverkas av nämnda omvärldsfaktorer och snabba förändringar på bostadsmarknaden. Den demografiska utvecklingen visar att andelen invånare i arbetsför ålder minskar och andelen äldre blir fler. Kommunkoncernen kommer, precis som övriga kommuner och regioner, att ha en allt större utmaning att möta kompetensförsörjningen. Tomelilla kommun bedöms i nuläget ligga långt framme i anpassningen till nya osäkra tider, men behöver fortsätta med att utveckla en kommunorganisation som både kan stå emot och snabbt återhämta sig vid förändringar. Det inkluderar allt från klimatanpassning till att aktivt arbeta för att vara en arbetsgivare som både attraherar ny arbetskraft och behåller kompetent personal.

Hållbarhet

Klimatfrågan är vår tids stora ödesfråga. Överutnyttjandet av jordens resurser skapar temperaturförändringar, hot mot den biologiska mångfalden och en rad andra konsekvenser som hotar förutsättningarna för mänskligt liv. Sverige ska senast år 2045 nå nettoutsläpp av växthusgaser. Agenda 2030 visar vägen, såväl lokalt som globalt. Tomelilla kommun har påbörjat omställningen i form av konkreta åtgärder inom flera viktiga områden, såsom inom drivmedel och uppvärmning där kommunen redan är nära att bli helt fossilbränslefri. Men tempot i omställningen måste öka om de lokala och de globala hållbarhetsmålen ska nås.

En klimatifärdplan med ambitiösa mål kopplade till koldioxidbudget i linje med Paris-avtalet är under framtagande och kommer att kräva investeringar kommande år. Genom munkmodellen (doughnut economics) för uppföljning av hållbarhetsarbetet, säkerställs ett holistiskt hållbarhetsperspektiv där sociala och miljömässiga aspekter vägs in i samma modell.

Parallellt kan just klimatfrågan göra att flyttströmmar till våra delar av Sverige ökar då exempelvis extrema värmeböljor och regn hittills tycks vara mer påtagande i andra delar av Europa och i vår omvärld.

Finansiella risker

Med den samhällsekonomiska utvecklingen som pågått sedan 2022 med fortsatt hög inflation, och höga räntor priser på bränsle, energi och andra varor och tjänster som kommunkoncernen är beroende av, finns det fortsatt tydliga finansiella risker för både kommunala bolag, förbund och förvaltningsorganisationen.

För Tomelilla kommun vars ansvar omfattar allt från nybyggnation till underhåll av olika typer av fastigheter, samt ansvar för kommunal infrastruktur i form av VA-anläggningar, gator och parker etcetera, finns fortsatt stora investeringsbehov. Prognosen med fortsatta höjningar av styrräntan innebär konkret att kommunens kostnad för kapital ökar vilket utgör en omfattande finansiell risk som kommunen söker möta på olika sätt. För förvaltningsorganisationen gäller att samtliga investeringar ska hanteras med eget kapital så långt det är möjligt, vilket förutsätter goda resultat. Lånetaket för förvaltningsorganisationen fastställdes av kommunfullmäktige till 350 mkr 2024 vilket innebär att taket är oförändrat från 2023 års nivå. Det totala utnyttjandet för tillfället uppgår till 300 mkr.

Ränterisken för 2023 och 2024 är utifrån oförändrat lånetak mer kopplat till refinansiering av befintliga lån där cirka en tredjedel av upplåningsvolymen är aktuell för omförhandling under 2023 och 2024, alternativt är lån med rörlig ränta. Detta kommer att medföra en markant ökning av räntekostnaderna framöver. Detta avspeglar sig i en ökning av internräntan för 2024 från 1,25 procent till 2,5 procent enligt beslut av kommunfullmäktige utifrån SKR:s rekommendation. På längre sikt från 2025 och framåt ligger eventuella större investeringar i form av lokaler för skola och fritid. I budgetbeslutet 2024 beslutades om uppstart av ett projekt enligt Munkmodellen med syfte att både klarlägga behoven och genomföra projektering och byggnation i enlighet med dessa efter erforderliga beslut.

Behov av kapital utöver nuvarande låneram kommer sannolikt krävas för genomförande av projektet vilket kräver hantering av den finansiella risken utifrån ett helhetsperspektiv där ränterisken är en del i helheten.

Det kommunala fastighetsbolagets behov och kostnad för kapital för underhåll och nybyggnation ska främst täckas av hyresintäkter. Risken behöver därför hanteras med särskilt fokus på den allmänna betalningsförmågan hos hyresgäster. Samma förhållanden gäller för VA-kollektivet där intäkter via taxor och avgifter ska bära samtliga kostnader, och där investeringar med tillhörande ränterisker är en betydande del. Då kommunen är VA-huvudman, äger kommunen i sin förvaltningsorganisation VA-kollektivets samtliga anläggningar. Kapital för att tillgodose behov av ny-, och reinvesteringar räknas därmed med i kommunens totala behov av kapital under planperioden varför höga investeringsbehov inom området kan medföra behov av nyupplåning för kommunen. Marknaden för placeringar i aktier, fonder eller andra finansiella instrument har varit instabil hela 2022 och så även 2023. Långsiktigt är det svårt att förutsäga utvecklingen. Inget talar dock för en stabilisering eller stabil förändring i positiv riktning i närtid varför den finansiella risken för värdeminskningar i samband med finansiella placeringar förväntas kvarstå under 2023 och en bra bit in i 2024. Enligt finansreglementet ska finansiella placeringar ske utifrån beslutad riskhanteringsprofil, vilken syftar till att sprida och minimera kommunens risker med finansiella placeringar över tid.

Verksamhetsrisk

Den samhällsekonomiska utvecklingen med ökade kostnader för uppvärmning, drivmedel, livsmedel och räntor påverkar kommunens samtliga verksamheter, bolag och förbund på olika sätt.

Konjunktorens påverkan på bygglov och tillsynsarbete

Bostadspriserna har sjunkit sedan toppen i februari 2022, vilket tillsammans med ökade produktionskostnader lett till ett minskat bostadsbyggande. Bostadsinvesteringarna har sjunkit kraftigt 2023, vilket i hög grad påverkar bygglovsverksamheten i landets kommuner. Bedömningen är att medborgares och företagares behov av att söka bygglov i Tomelilla kommer att minska. Detta är klart märkbart i inflödet av ärenden som har minskat markant jämfört med föregående år. En effekt av detta är dock att personalen i högre grad hinner ta tag i ett eftersatt tillsynsarbete. Den minskade ärendeingången innebär mindre intäkter men med en ny bygglovstaxa, som genererar högre intäkter, samt möjligheten att utdöma byggsanktionsavgifter i de tillsynsärenden som slutförs, kommer ekonomin inte att påverkas i lika hög grad som tidigare prognostiserats.

Dricksvattenförsörjning och avloppshantering

VA-verksamheten nationellt står inför stora utmaningar där utvecklingen av anläggningar, för att långsiktigt kunna säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning och avloppshantering, i många fall är eftersatta. Denna utmaning står även Tomelilla kommun inför.

En ökad hotbild och intresset från främmande makt sätter fokus på säkerhetsarbete och förmåga att leverera dricksvatten även i kris.

Ökat behov av hemtjänst

Behovet av hemtjänst har ökat väsentligt, det är en utveckling som pågått sedan 2022 och som fortsatt ännu starkare och stadigt under 2023. Ökningen sker inom alla geografiska områden, både inom kommunens verksamhet och inom den verksamhet som drivs av extern entreprenör. Ökningen innebär att verksamheten behöver förstärka bemanningen för att hantera det löpande arbetet, vilket är en utmaning både utifrån ett kostnadsmässigt och kompetensmässigt perspektiv.

Fossilfri drift

Under året kommer totalt 17 av vård- och omsorgsverksamhetens fordon att ha bytts ut till eldrift med anledning av att verksamheterna ska ställa om till fossilfri drift till 2025. Kostnaden för fordon med eldrift är dyrare i uppstart samtidigt som det medför högre kostnader för att säkra tillgången till laddstationer.

Ny lag gällande omsorgskontakt

Fast omsorgskontakt i hemtjänsten är införd i verksamheten sedan kravet infördes den 1 juli 2022. Den 1 juli 2023 måste alla som agerar fast omsorgskontakt vara undersköterska. Samtidigt blev undersköterska en yrkesskyddad titel. För att möta den förändringen har verksamheten genomfört nyanställningar med stöd av prestationsbaserade generella statsbidrag.

Ändringar i skollagen

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som innebär att kommunen ska ha uppsökande verksamhet som syftar till att fler barn ska gå i förskola och få möjlighet till bättre språk- och kunskapsutveckling.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen i syfte att utveckla och tydliggöra förutsättningarna för så kallade resursskolor, det vill säga skolor som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som syftar till att stärka elevhälsan. Ändringarna innebär bland annat att elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och det förtydligas i skollagen att den ska samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten när det behövs. Det införs också krav på att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser.

Dessa ändringar i skollagen innebär ett utökat och/eller förändrat uppdrag för kommunen.

Utslag från Högsta domstolen gällande godmanskap och ställföreträdare

Ett utslag från Högsta domstolen under 2022 har ökat överförmyndarnämndens möjligheter att avstyrka anordnande av godmanskap, vilket hittills lett till färre antal ärenden. Med anledning av att antalet ärenden minskar torde de långvariga rekryteringssvårigheterna av ställföreträdare påverkas i positiv riktning.

Ny lag om brottsförebyggande arbetet

I juli 2023 trädde en ny lag i kraft, som reglerar kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Förhoppningen med den nya lagen är att kommunerna mer effektivt och träffsäkert ska minska brottsligheten genom ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Enligt den nya lagen ska kommunerna kartlägga brottsligheten inom sitt geografiska område, ta fram en lägesbild och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion.

Nya regler för dygnsvila

Ett nytt kollektivavtal träder i kraft den 1 oktober 2023 som innebär att medarbetare som huvudregel ska erhålla 11 timmars dygnsvila per 24 timmar. I förlängningen kan det innebära att kommunen och dess bolag och förbund kan behöva anställa fler för att täcka behovet av bemanning i verksamheter som bedrivs över helg och över dygnets alla timmar. Samtidigt aviserar Region Skåne att man i samband med sin minimering av inhyrd personal har för avsikt att dubblera ersättningen på obekvämt arbetstid för omvårdnadspersonal. Ett sådant regionalt beslut utanför gällande kollektivavtal kan få stora effekter på skånska kommuners kompetensförsörjning och eventuellt framtida kostnader.

Nya krav och direktiv inom samhällsbyggnad

Enligt EU-direktiv som begränsar användningen av vissa tungmetaller och flamskyddsmedel i elektriska produkter ska lysrör och allmän belysning fasas ut på grund av kvicksilverinnehåll. All belysning måste bytas ut och anpassas till led-armaturer i en snabbare takt än planerat.

Kyl- och frysanläggningar med höga GWP-värden (Global Warming Potential - anger storlek av växthuseffektsutsläpp per köldmedie), fasas ut och konverteras till mer miljövänliga köldmedier.

Nya myndighetskrav gällande till exempel ventilation, trycksatta kärl, portar, hissar och brandsäkerhet gällande fastigheter påverkar verksamheten genom fler kontroller. Samtliga ökade krav leder till ökade kostnader för verksamheten som får anpassa underhåll och tillsättandet av tjänster.

Osäkerhet kring statsbidrag inom kultur och fritid

Det råder ännu osäkerhet kring statsbidrag för 2024. Statsbidraget "Utvecklingsstöd för kulturskolorna" har varit riktade satsningarna mot nya målgrupper och särskilt utsatta områden. Statsbidraget "Stärkta bibliotek" har redan från dess start haft ett slut 2023 om inga nya beslut tas. Under 2023 uppgick dessa bidrag till över 500 tkr.

Statsbidrag inom vård och omsorg

Kommunen har sökt ett flertal riktade och generella statsbidrag inom vård- och omsorgsverksamheten och har under 2023 erhållit 37 mnkr. Det handlar om; Habiliteringsersättning, Analys och plan för att stärka det civila försvaret inom socialtjänst

och hälso- och sjukvården, Äldreomsorgslyftet, God vård och omsorg om äldre, Arbete med hälsosamtal, God och nära vård, Minska andelen timanställda inom äldreomsorgen, Stöd till att öka sjuksköterskebemanningen på särskilt boende för äldre, Öka specialistundersköterskekompetensen inom vård och omsorg om äldre samt för att Främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg - Återhämtningsbonusen.

Utmaningen med en hög andel sökbara statsbidrag är att förutsättningarna för den långsiktiga planeringen och utvecklingen av verksamheten försvåras.

Minskade kommunövergripande utvecklingsmedel

Verksamhetsområdet digitalisering är ett av de områden där kompetenserna på kommunledningskontoret stödjer hela kommunen och där resurserna är avgörande för att möjliggöra omställning, effektivisering och att kommunen uppfyller lagkrav. Under verksamhetsåret 2023 har utvecklingsmedlen minskat med 1,7 mnkr. Det innebär en inbromsning av arbetet med den digitala transformationen samt även övergripande utvecklingsinsatser. En annan effekt är att mer tid behöver läggas på att söka extern finansiering. Svårigheten att möta verksamheternas behov är kännbar, där även kompetens- och personbrist är en utmaning.

Övergång till efterhandsdebitering av några av miljöförbundets taxor

Under 2024 kommer några av taxorna som miljöförbundet arbetar efter troligtvis att övergå till efterhandsdebitering, vilket medför flera fördelar. Bland annat ökar transparensen kring avgifterna. Det ger även en ökad flexibilitet att prioritera miljönytta och styra om tillsynsinsatser utifrån behov, samt att tillsynsinsatserna kan samordnas för att minska stuprörsarbete. Samtidigt kan det inte uppstå någon tillsynsskuld vid efterhandsdebitering. En nackdel med den nya modellen är att administrationen ökar då varje ärende behöver registreras och faktureras utifrån faktisk genomförd tillsyn, istället för som tidigare, tidseffektiva massutskick av årsavgifter. Andra kommuner som arbetar med alkoholhandläggning har också erfarenhet av att intäkterna tenderar att minska vid övergång från årsavgift till efterhandsdebitering.

Räddningstjänst Under Höjd Beredskap

Utöver den planerade verksamheten har Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund tagit ytterligare ett steg i planeringen för RUHB (Räddningstjänst Under Höjd Beredskap). Tidigare magasinerad utrustning är nu inventerad och kontrollerad och förvaras i förbundet. Förbundet är behjälplig till Länsstyrelsen i den förmågebedömning som just nu genomförs och förbundet övar tillsammans med kommuner och försvarsmakt. På längre sikt ska förbundet avsätta resurser för att omhänderta planeringen tillsammans med andra aktörer.

Hyresökningen är lägre än kostnadsökningen

För det helägda fastighetsbolaget Österlenhem innebar hyresförhandlingen en hyresökning från den 1 april med ett genomsnitt på 5,2 procent för varmhyror och 3,8 procent för kallhyror. Eftersläpning av hyran jämfört med kostnadsutvecklingen är ett problem för hela fastighetsbranschen. Hyran steg under 2017–2022 med 8,29 procent medan

fastighetsförvaltarindex steg med 34,9 procent, en utveckling som inte är långsiktigt hållbar utan leder till neddragning och eftersatt underhåll i fastigheterna.

Händelser av väsentlig betydelse

- Soffta fritidsgård har samverkat med RF-Sisu (Riksidrottsförbundet och Idrottsutbildarna) genom en satsning för barn och unga från utsatta socioekonomiska områden. Detta genom att besöka olika föreningar för att ge möjligheter att prova på och upptäcka föreningarnas verksamheter. Besök görs vid ett flertal tillfällen för att uppmuntra barnen att aktivera sig i föreningen.
- Kulturskolan har inlett ett nytt arbetssätt för brukarinflytande genom att följa två klasser från F-6 på Lindesborgsskolan under hela deras skoltid för att genom samtal fånga in idéer och förslag.
- Sjöbo, Tomelilla och Ystads kommuners sammanslagning av överförmyndarverksamheten med Simrishamns kommun, har renderat i bättre bemanning och en stabilare organisation vid oplanerad och planerad frånvaro. De långvariga rekryteringssvårigheterna av gode män och förvaltare kvarstår alltjämt, vilket drabbar verksamheten negativt genom att en stor del av arbetstiden läggs på rekrytering jämfört med övrig tillsynsverksamhet.
- Familjecentralen som öppnade i mars är en mötesplats för föräldrar och barn i åldern 0–6 år där Tomelilla kommun, Capho och Region Skåne samarbetar och erbjuder barnavårdscentral, mödravårdscentral, öppen förskola och föräldrarådgivning under ett tak. Deltagandet har varit högt under de första månaderna. Öppen förskola bedrivs tre halvdagar samt en heldag per vecka. Lek, sång och skapande är exempel på aktiviteter som genomförts. Verksamheten är hälsofrämjande, stödjande samt generellt och tidigt förebyggande. Här finns ett aktivt arbete för att öka antalet barn i förskolan.
- IRIS sydöst är ett projekt inom Samordningsförbundet Sydöstra Skåne med fokus på individuellt anpassade främjande insatser mot arbete och studier. Deltagaren erbjuds coachande, vägledande och motiverande samtal. Målgruppen är personer i långvarig sjukskrivning och med en aktivitetsnivå lägre än tio timmar per vecka och som återfinns hos Försäkringskassan, Unga med aktivitetsersättning som återfinns hos Försäkringskassan samt personer i sjukskrivning och/eller komplex problematik med försörjningsstöd hos kommunerna.
- Ett större infrastrukturprojekt innefattandes utveckling av ett område där behov av långsiktiga lokaler för både skola och fritid ingår, har startats upp under ledning av kommunstyrelsen. Arbetet berör flera nämnder och verksamheter och utgår från Munkmodellen i syfte att skapa ett långsiktigt hållbart område.

- Ökad samverkan med andra kommuner avseende både delade tjänster samt gemensam organisation är fortsatt av stor vikt för att klara både uppdrag och ekonomi. Ett avtal om samarbete med Ystads kommun kring inköp inklusive upphandling har tecknats under perioden där samarbetet förväntas komma igång efter årsskiftet. Parallellt har en ny och gemensam systemförvaltarorganisation inrättats i samverkan med Sjöbo, Simrishamn och Skurup i syfte att effektivisera förvaltning och utveckling av det i samverkan inköpta ekonomisystemet.
- Arbeta med byte av intern och extern webbplats inleddes under våren. Bytet syftar till ökad transparens gentemot invånarna likväl som enklare och effektivare administration av webben. Beräknad lansering är vid årsskiftet.
- En ny e-tjänst för förtroendevaldas arvoden har tagits fram och lanseras under hösten, vilket underlättar för förtroendevalda och minskar administrationen.
- Under året har det gjorts flera investeringar som ökar servicen till medborgarna. Exempelvis har renoveringen av Smedstorps friluftsbad blivit klart, ett utegym har anlagts i Brösarp, en hundrastgård har gjorts i Smedstorp och en bro har konstruerats över Välabäcken.
- Inhyrningskostnaderna av legitimerad personal (sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter) inom vård- och omsorgsverksamheten har minskat på grund av återbesättning av vakanta tjänster. Andelen sjuksköterskor på särskilt boende för äldre (SÄBO) har ökat med anledning av särskilt riktade generella och prestationsbaserade statsbidrag.
- Andelen timanställd omvårdnadspersonal har minskat och andelen månadsanställd omvårdnadspersonal har ökat med anledning av särskilt riktade generella och prestationsbaserade statsbidrag. Andelen heltidsanställda inom vård och omsorg uppgick till 70,4 procent 2022 i jämförelse med 2019 då andelen var 29,4 procent.
- Ett nytt tankflak har satts i drift med placering på Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbunds station i Tomelilla. Tankflaket rymmer 12 500 liter vatten och 1 200 liter modernt PFAS-fritt skum (Poly- och perfluorerade alkylsubstanser). Nu har förbundets skumberedskap uppdaterats och effektiviserats. Den nya beredskapen bidrar till en bättre ekonomi över tid och har högre kapacitet att hantera större bränder i petroleumprodukter. Flaket är även förberett för att vid behov kunna transportera dricksvatten.
- Tomelilla Industriaktiebolag har fyra fastigheter. Styrelsen har tagit beslut att Balder 6 och Balder 5 ska rivas för att öppna upp kvarteret för en framtida byggnation. Planändring har påbörjats. Dialog förs med omsorgschef i Tomelilla kommun om tillbyggnad av Industribyn 2 för ytterligare cirka 12 arbetsplatser. Dialog förs även mellan Österlenhem och kommunen om cirka 20 särskilda boendeplatser.
- En vattenläcka upptäcktes i en äldre fastighet i Smedstorp och som berör tre av åtta lägenheter. Det innebär att investering för omdragning av vattenledning och värmerör måste påbörjas i hela fastigheten i år i stället för 2024 som det var planerat.

- I juni 2022 meddelade regeringen att producentansvaret rörande förpackningsmaterial skulle övertas av kommunerna per den 1 januari 2024. Detta innebär att Österlens Kommunala Renhållningsaktiebolag tar över ansvaret för de 23 återvinningsstationer som finns i kommunerna den 1 januari 2024. Samtidigt innebär förslaget att senast den 1 januari 2027 ska samtliga boende i kommunerna ha möjlighet till fastighetsnära hämtning av förpackningar. Upphandling av dessa tjänster har gjorts under året.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Intern kontroll

Samtliga nämnder och styrelser har utfört riskanalyser och antagit planer för intern kontroll 2023.

I samband med uppföljningen har inga väsentliga avvikelser identifierats, varken i kommunens verksamheter eller kommunens bolag och förbund.

Uppföljning av kommunfullmäktiges riktade uppdrag i budget 2023

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2023 om ett antal särskilda uppdrag till nämnderna där återrapportering till kommunstyrelsen i vissa fall skulle ske vid en viss tidpunkt.

Uppdrag med återrapportering senast februari 2023

Uppdrag 1

”Förvaltningen ges i uppdrag att på kommunens externa webbplats och i sociala medier marknadsföra lediga tomter.”

Status

Uppdraget återrapporterades enligt beslut. En sammanställning av samtliga lediga tomter inklusive grundfakta och karta finns på tomelilla.se. Tomterna marknadsfördes bland annat i sociala medier under slutet av februari mot särskilda målgruppen invånare i Malmö, Lund, Kristianstad och Stockholm.

Uppdrag 2

”Förvaltningen ska senast februari 2023, efter genomförd utredning av byggnadsnämndens ansvarsområde, redovisa resultatet till såväl nämnden som kommunstyrelsen.”

Status

Konsulten som gjorde utredningen och byggnadsnämndens presidium presenterade utredningen enligt uppdraget på kommunstyrelsens arbetsutskott den 1 februari. Kommunstyrelsens arbetsutskott för till protokollet att:

"Konsult Claes Redberg redogör för utredning gällande bygglovsenheten i Tomelilla kommun med slutsatser och förslag på åtgärder, varvid dialog förs med utskottet och byggnadsnämndens presidium. Utskottet uppdrar till förvaltningen att arbeta vidare utifrån rapporten och återkomma med åtgärdsförslag."

Uppdrag med återrapportering senast mars 2023 samt vid varje tertial

Uppdrag 1

"Under den mandatperiod som gått har vi tillsammans inom kommunens olika verksamheter, med lokalpolisen, med enskilda och med olika intresseorganisationer arbetat i olika former med ungdoms- och föräldrakontakt. Alliansen vill att kommunens nätverk och kontakter med föräldrar ökar och att vi som kommun stimulerar föräldrars engagemang. Familjenämnden ges tillsammans med kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att senast i mars 2023 återkomma till kommunstyrelsen med ett utarbetat program för hur man kontinuerligt under mandatperioden tänker arbeta med frågan. Båda nämnderna ges också i uppdrag att vid varje tertialuppföljning under mandatperioden särskilt beskriva det arbete man utfört."

Status

Uppdraget återrapporterades enligt beslut till kommunstyrelsen i form av ett program med insatser inom området. Kommunstyrelsen beslutade att godkänna informationen och ser fram emot att arbetet fortsätter att utvecklas.

Insatserna har genomförts i enlighet med programmet under första halvåret. Här ingår bland annat föräldrautbildning, nattvandringar, mötesplatsen, fadderprojekt med medverkan från kulturskolan vid föräldramöten, samt familjecentral. Ett exempel är oanmälda hembesök där den gemensamma nämndaren för hembesöken har varit normbrytande beteende, och riskfyllt umgänge där risk för kriminalitet varit i fokus. Insatsen har gett resultat och både ungdomen och familjen har uppskattat besöket. Socialtjänsten kan se önskad effekt i form av förändrat beteende hos respektive ungdom.

Uppdrag med återrapportering senast april 2023

Uppdrag 1

"Viktiga faktorer i skolan är att arbeta med studiero och därmed trygghet. Därför ges familjenämnden i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med en beskrivning av hur man konkret ska arbeta med att fokusera på trygghetsfrågor under mandatperioden."

Status

Uppdraget återrapporterades på kommunstyrelsens möte den 31 maj i form av en redogörelse för familjenämndens metoder och arbetssätt för studiero och trygghet i skolan. Kommunstyrelsen beslutade att lägga informationen till handlingarna och ser fram emot fortsatt utveckling i frågan.

Uppdrag 2

"Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utreda förslag på åtgärder som ökar den upplevda tryggheten genom satsningar på den fysiska infrastrukturen såsom belysning, hastighetsdämpning men också andra trygghetsskapande åtgärder som till exempel kameraövervakning. I uppdraget ingår också att kostnadsberäkna förslagen, beskriva vad som kan göras inom befintlig budgetram och vad som ska skjutas fram till nästkommande års investeringar."

Status

Uppdraget återrapporterades på kommunstyrelsens möte den 31 maj i form av en rapport med förslag på säkerhets- och trygghetsskapande åtgärder på kommunala gator och platser och plan för genomförande. Kommunstyrelsen beslutade att lägga informationen till handlingarna och ser fram emot fortsatt utveckling i frågan.

Samhällsbyggnadsverksamheten arbetar enligt plan.

Uppdrag 3

"Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att kontakta och utreda möjligheten till samordning av hemtjänst med andra kommuner i kommunens ytterområden till förmån för ökad hushållning med resurser."

Status

Uppdraget återredovisades enligt beslut till kommunstyrelsen. Utredningen visade att närliggande kommuner var intresserade av att diskutera frågan vidare utifrån identifierade behov. I förekommande fall är det tjänsteköp som blir aktuellt vid en samverkan. Utredningen visar att det är komplext att utföra uppgifter i annan struktur än den egna kommunens kopplat till säkerhet, sekretess och verksamhetssystem. Det är svårt att ha en klar struktur för i vilka fall det är praktiskt möjligt, lämpligt och tillämpligt att samarbeta över kommungränserna utan det bör ske en individuell bedömning från fall till fall. Kommunstyrelsen lade informationen till handlingarna och ser fram emot fortsatt utveckling i frågan.

Uppdrag 4

"Förvaltningen ska senast i april 2023 redovisa till kommunstyrelsen en tidsplan för när alla kommunfordon kan vara fossilbränslefria och i bästa miljöklass."

Status

Uppdraget återredovisades på kommunstyrelsens möte den 31 maj i form av en utbytesplan för alla kommunfordon. Kommunstyrelsen beslutade godkänna förslaget till utbytesplan i enlighet med förvaltningens förslag. Arbetet pågår enligt beslutad plan.

Uppdrag 5

"Kommunens lokala föreskrifter ska vara enkla att förstå. De ska därför ses över och vid behov omarbetas med klarspråk."

Status

En översyn över samtliga lokala föreskrifter har skett. Fullmäktige fattade beslut den 27 mars 2023, kf § 28/2023, om uppdaterat reglemente med lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Tomelilla kommun utifrån denna översyn. Kommunstyrelsen gjorde detsamma den 8 mars 2023, ks § 40/2023, med riktlinjer för alkoholförtäring i kommunala lokaler.

Uppdrag 6

"Kommunen ska skapa mer byggbar och tillgänglig mark för företag att etablera industrier, handel och verksamheter på."

Status

Nuläget, samt uppdraget att skapa mer mark för etablering av industrier, handel och verksamheter på har varit uppe för dialog i kommunstyrelsens arbetsutskott och rapportering sker fortlöpande i detta forum då arbetet enligt uppdrag pågår kontinuerligt.

Uppdrag med återrapportering senast i samband med delårsrapport 2

Uppdrag 1

"Byggnadsnämnden och dess verksamhet ska arbeta aktivt för att korta sina handläggningstider och erbjuda en transparens avseende avgifternas utformning."

Återredovisning av uppdraget

Handläggningstiden för årets åtta första månader 2023 ligger på ett medel av 30 veckodagar, medianen ligger på 12,5 veckodagar (inte arbetsdagar). Då den högsta lagstadgade handläggningstiden för bygglov är 70 dagar är bedömningen att det inte är önskvärt att korta ner handläggningstiden för att komma lägre än en median på 12,5 dagar om full rättssäkerhet ska uppnås. Utifrån att medelvärde även inkluderar handläggningstiderna för eftersläpande gamla ärenden stärker det ytterligare bedömningen

att handläggningstiden nu är nere på en nivå som både håller sig inom lagstadgade värden, samt ger förutsättningar för en kvalitetssäkrad handläggning.

Under året har även förbättrade rutiner för uppföljning av bygglovsärenden införts, med syfte att säkerställa att inga bygglovsärenden ska ”tappas bort”. Inom en snar framtid kommer även en digital tilläggsapplikation till vårt ärendehanteringssystem, visualisera var i processen varje ärende befinner sig, vilket förväntas bidra ytterligare till kvalitetssäkringen av ärendehanteringsprocessen.

När det gäller avgifterna så har en ny modell för plan-, och bygglovstaxa tagits fram med förlaga från Sveriges kommuner och regioner. Taxan ger full transparens gällande avgifternas utformning där varje enskild typ av ärende kostar ett tydligt antal kronor istället för att som tidigare vara baserad på formler. Kommunfullmäktige beslutade att anta den nya modellen den 19 juni.

Uppdrag utan beslutad tidpunkt för återrapportering

- Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att se över policyn för kostenheten i syfte att byta ut ekologiskt odlat mot närodlat samt att definiera närodlat.
- För att få en trygg skolgång för de yngre eleverna ges familjenämnden i uppdrag att införa skolmormor/morfar.
- Motion och rörelse är positivt ur ett lärande perspektiv, därför ges familjenämnden i uppdrag att tillsammans med förvaltning och rektorer införa typ Bunkeflomodellen som för övrigt redan tillämpas på Brösarps skola.
- Föreningslivet är en viktig aktör för kommunen, det är oftast enskilda som ställer upp med sin fritid, detta behöver kommunen ta vara på, därför ges kultur och fritidsnämnden i uppdrag att utreda hur vi kan öka antalet aktiva inom föreningslivet och utbilda våra föreningsledare.
- Vi blir allt äldre och äldre därför ges kultur och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram förslag om hur man bättre kan stödja och samverka med föreningslivet i syfte att i högre grad stimulera äldre till hälsofrämjande aktiviteter.
- Det är bra att röra och aktivera sig och ingå i en gemenskap, därför ges kultur och fritid i uppdrag att utreda hur kommunen kan motivera ungdomar att idrotta längre upp i åldrarna.

Uppdragen utan beslutad tidpunkt för redovisning kommer inte återrapporteras förrän i samband med kommunens årsredovisning.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Tomelilla kommun definierar god ekonomisk hushållning som en sammanvägd bedömning av kommunens finansiella mål och nämndmål. För att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått ska minst två tredjedelar av nämndernas mål samt de tre finansiella målen prognostiseras bli helt uppfyllda.

Kommunens tre finansiella mål, samt 77 procent av kommunens nämndmål bedöms bli helt uppfyllda. Bedömningen utifrån detta är att kommunen uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

Kommunens bolag och förbund har i stort en god måluppfyllnad både av finansiella mål och verksamhetsmål för att uppnå en långsiktig ekonomisk stabilitet. Sammanvägt med kommunens goda måluppfyllnad bedöms hela kommunkoncernen uppfylla kraven på god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Finansiella mål	Prognostiserad måluppfyllelse
Resultatmål	
Extern resultatnivå, exklusive extraordinära intäkter och kostnader, ska uppgå till lägst 2,0 procent i genomsnitt i perioden 2023–2026.	Målet bedöms bli uppfyllt. Resultatet för 2023 prognostiseras till 52,1 mnkr, vilket är 5,5 procent av skatter och statsbidrag. Med 2024–2026 års budgeterade nivå kommer den genomsnittliga externa resultatnivån för mandatperioden bli 4,9 procent.
Investeringsmål	
Nettoinvesteringar får i genomsnitt under perioden 2023–2026 uppgå till maximalt 12 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.	Målet bedöms bli uppfyllt. De prognostiserade nettoinvesteringarna bedöms uppgå till 9,5 procent av skatter och statsbidrag. Med 2024–2026 års budgeterade nivå bedöms nettoinvesteringarna i genomsnitt att uppgå till 8,9 procent under mandatperioden.
Skuldmål	
Självfinansieringsgraden av de totala investeringarna ska uppgå till minst 55 procent i genomsnitt under perioden 2023–2026. Investeringar inom den skattefinansierade verksamheten bör fullt ut självfinansieras via genererat kassaflöde från verksamheten, det vill säga nyupplåning bör undvikas. Avgiftsfinansierad vatten- och avloppsverksamhet kan finansieras genom upptagna lån. Bedömning av påverkan av taxenivåer ska göras.	Målet bedöms bli uppfyllt. Utifrån prognosen för 2023 och den budgeterade nivån för 2024–2026 bedöms investeringarna överstiga självfinansieringsgraden på 55 procent under mandatperioden.

Nämndmål

Prognostiserad måluppfyllelse, nämndmål per nämnd	Helt uppfyllda	Delvis uppfyllda	Ej uppfyllda	Totalt
Överförmyndarnämnden	3	1	0	4
Kommunstyrelsen	6	1	0	7
Samhällsbyggnadsnämnden	1	1	0	2
Byggnadsnämnden	2	2	0	4
Kultur- och fritidsnämnden	3	0	0	3
Vård- och omsorgsnämnden	5	0	0	5
Familjenämnden	4	0	2	6
Totalt	24	5	2	31

29 av kommunens nämndmål bedöms bli helt eller delvis uppfyllda under året. 24 nämndmål, 77 procent, bedöms bli helt uppfyllda, De två mål som inte bedöms bli uppfyllda är inom familjenämnden.

Det ena målet som inte bedöms bli uppfyllt är att andelen som är egenförsörjda i Tomelilla ska följa rikssnittet och får inte avvika negativt med mer än 2,5 procent. Den negativa avvikelser är 3,7 procent. I Tomelilla har dock siffran sjunkit från 16,2 procent till 15,6 procent medan rikssnittet sjunkit under samma period med 1,4 procent. Det pågår insatser för att minska andelen bidragstagare. Projektet "Häng med oss ut" ska erbjuda långtidssjukskrivna inom försörjningsstöd och för KAA (kommunalt aktivitetsansvar).

Det andra målet som inte bedöms bli uppfyllt är att andelen behöriga till yrkesprogram ska vara minst 80 procent. Ett första delmål mot målet, är att alla ska bli behöriga till nationellt program. Andelen behöriga till gymnasiet yrkesprogram uppgick till 77,5 procent 2023, vilket är en ökning jämfört med föregående år då den uppgick till 74,1 procent.

Kommunfullmäktigemål

Målområden	Kommunfullmäktigemål	Prognostiserad måluppfyllelse
Hållbar utveckling	Förenkling leder till att fler kan göra det som är långsiktigt hållbart	Målet bedöms bli uppfyllt. Flertalet aktiviteter i olika verksamheter har utförts eller planeras att utföras under året. Bland annat har nya e-tjänster och öppna data tillgängliggjorts i syfte att underlätta för både invånare, företag och medarbetare. Ett arbete avseende införande av tydliga processer och stärkt kompetensförsörjning för inköp genom samverkan med grannkommunerna har inletts. Kommunen har också ökat produktionen av förnybar el samt minskat utsläpp av växthusgaser för livsmedel.
	God utbildning ges	Målet bedöms inte bli uppfyllt. Andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram har ökat från 74,1 procent till 77,5 procent, men uppgår inte till målet på minst 80 procent.
Delaktighet och egenmakt	Delaktigheten i samhället ökar och invånarna upplever att de kan påverka sin vardag	Målet bedöms bli uppfyllt. Olika satsningar har genomförts för att öka delaktigheter i kommunens verksamheter. Ett av flera exempel på en ökad delaktighet är medborgardialogen i samband med översiktsplanarbetet som har resulterat i fler än tusen synpunkter.
	Livslångt lärande uppmuntras och människors möjlighet till egen försörjning underlättas	Målet bedöms bli uppfyllt. En plan, för att vara en attraktiv arbetsgivare, med konkreta aktiviteter kommer att tas fram under hösten. Det fokuseras också på insatser för att minska andelen bidragstagare.
Trygghet och hälsa	Inspiration ges till ett aktivt liv för bättre hälsa	Målet bedöms bli uppfyllt. Kommunen har genomfört flertalet hälsofrämjande aktiviteter med koppling till livskvalitetsprogrammets prioriteringar.
	Den upplevda tryggheten ökar	Målet bedöms bli uppfyllt. Det arbetas med den upplevda tryggheten inom kommunens alla verksamheter. En av flera aktiviteter är att det under hela året pågår ett centrumutvecklingsprojekt för att göra centrala Tomelilla attraktivt, tryggt och tillgängligt.

Resultat och ekonomisk ställning

Driftredovisning och budgetföljsamhet

Drift kommunkoncernen (mnkr)	Helårs- budget 2023	Helårs- avvikelse DR 1	Helårs- avvikelse DR 2
Kommunfullmäktige	-1,0	-0,8	-0,7
Revisionen	-1,2	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-2,8	-0,1	0,0
Kommunstyrelsen	-79,1	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-49,8	-2,4	0,0
Byggnadsnämnden	-2,1	-0,5	-0,2
Kultur- och fritidsnämnden	-24,6	0,0	0,6
Vård- och omsorgsnämnden	-262,5	-5,0	0,0
Familjenämnden	-446,3	-7,4	0,1
Summa drift kommunen	-869,4	-16,2	-0,2
Österlenhem AB	1,6	0,0	0,4
Tomelilla Industri AB	0,1	0,1	0,0
Österlen VA AB	0,0	0,0	0,0
Österlens Kommunala Renhållnings AB	0,1	0,0	0,0
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	0,1	-1,3	-1,3
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	-0,4	0,6	1,7
Summa drift bolag och förbund	1,5	-0,6	0,8
Summa drift kommunkoncernen totalt	-867,9	-16,8	0,6

I tabellen ovan visas kommunkoncernens helårsbudget, den prognostiserade avvikelsen enligt bedömningen vid delårsrapport 1, som upprättades per den sista april, samt den bedömning som har gjorts i samband med denna rapport per den sista augusti.

Den samlade bedömningen av budgetföljsamheten i kommunkoncernen är att den är god. I samband med delårsrapport per den sista april prognostiserade kommunens nämnder en budgetavvikelse på -16,2 mnkr. Nämnder med underskott upprättade, i enlighet med ekonomistyrningsreglementet, handlingsplaner som i sin tur har påverkat den helårsprognos som nu visar ett underskott på endast -0,2 mnkr. Det visar på en handlingskraft och god följsamhet för att uppnå en budget i balans. Även kommunens bolag och förbund har en mer positiv prognos vid den ekonomiska uppföljningen i augusti jämfört med april.

Nedan kommenteras de prognostiserade avvikelserna på nämndnivå.

Kommunfullmäktige prognostiserar med ett underskott på -0,7 mnkr, en prognos som ligger i nivå med den som upprättades i samband med uppföljningen i april. Anledningen till det prognostiserade underskottet är att det varit högre deltagande och fler möten än budgeterat samt att arvodena höjts. Avvikelserna härrör även från utbildningar vid uppstarten av den nya mandatperioden.

Överförmyndarnämnden prognostiserade med ett mindre underskott vid uppföljningen i april, ett underskott som nu minskat något. Utfallet är svårt att påverka då det handlar om arvode till gode män och ställföreträdare, ett arvode som dessutom höjts med 30 procent från den 1 januari 2023.

Samhällsbyggnadsnämnden prognostiserade med ett underskott på -2,4 mnkr vid uppföljningen i april, vilket medförde att en handlingsplan upprättades. Handlingsplanens effekter medför nu en helårsprognos utan underskott.

Byggnadsnämnden prognostiserade med ett underskott på -0,5 mnkr vid uppföljningen i april. Bygglovsverksamheten arbetar för att minska tillsynsskulden, vilket leder till ökade intäkter. Tillsättningen av en byggnadsinspektör försenades med fyra månader, vilket tillsammans med ökade intäkter förbättrar prognosen. Behov av en interimistisk chef har medfört en kostnadsökning i jämförelse med budget. Totalt sett visar prognosen på ett underskott på -0,2 mnkr, vilket är lägre än tidigare.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserade med en budget i balans vid uppföljningen i april och prognostiserar nu med ett överskott på 0,6 mnkr. Överskottet beror på tidigare erhållna, samt ej nyttjade statsbidrag, där kommunen inte är återbetalningsskyldig.

Vård- och omsorgsnämnden prognostiserar med ett resultat i balans för helåret 2023, vilket är en stor förbättring jämfört med föregående prognos som visade på ett underskott på -5,0 mnkr.

Verksamheten har arbetat med den handlingsplan som togs fram efter föregående prognos. Inhyrning av sjuksköterskeresurser har minskat, inköp har hållits ned, vakansprövning av tjänster har tillämpats, vilket bland annat resulterat i att chefstjänster vakanshållits. Silviasyster-tjänsten har helt upphört och en riktad förfrågan om heltid har genomförts och fått till följd att vissa personer tagit vara på tillfället och reviderat sitt val. Samordningen av verksamhetens fordon har inletts. Därtill har verksamheten effektivt arbetat med sina utvecklingsprojekt och på så sätt kunnat hålla nere kostnaderna.

Prognosen efter årets första tertial byggde på ett antagande om ytterligare statsbidragstilldelning. Under årets andra tertial har den antagna tilldelningen av statsbidrag uppnåtts. Tilldelningen är till och med något mer omfattande än vad som beaktades i prognosen. Det tillsammans med nämndens handlingsplan beräknas ge förutsättningar för ett resultat i balans 2023.

Familjenämnden prognostiserar med ett överskott på 0,1 mnkr för helåret 2023.

Barn- och utbildningsverksamheten prognostiserar med ett underskott på 2 mnkr. Det beror bland annat på att förskolor och skolor inte kunnat genomföra anpassningsåtgärder i förväntad omfattning under pågående läsår.

Individ- och familjeomsorgsverksamheten prognostiserar med ett överskott på 2,1 mnkr. Framst beror detta på en mängd olika erhållna bidrag, från bland annat staten, som blivit högre än förväntat. Positivt är också att försörjningsstödet har minskat med 22 procent jämfört med motsvarande period 2022. Flera projekt pågår inom kommunen för att sträva mot självförsörjning för specifika målgrupper. Det är 60–70 unika hushåll per månad som har någon form av försörjningsstöd.

Sammanfattningsvis för hela nämnden beror den förbättrade prognosen, på 7,5 mnkr jämfört med uppföljningen i april, på en mer omfattande tilldelning av statsbidrag under perioden. Det tillsammans med nämndens handlingsplan beräknas ge förutsättningar för ett resultat i balans 2023.

Kommunens bolag och förbund prognostiserar sammantaget med ett positiv budgetavvikelse på 0,7 mnkr i jämförelse med uppföljningen i april då de prognostiserade med en negativ budgetavvikelse på -0,6 mnkr. Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund prognostiserar med en negativ budgetavvikelse på -1,3. I budgetförutsättningarna för 2023 var en besparingsåtgärd inkluderad på 1,3 mkr som enligt beslut kommer att genomföras först 2024. Ystad-Österlenregionens miljöförbund prognostiserar med en positiv budgetavvikelse på 1,7 mnkr. Detta beror främst på att intäkterna varit högre än budgeterat för miljöskydd, hälsoskydd och lantbruk. Alkoholenheten förväntas få ett överskott på 0,5 mnkr, som kommer att återbetalas till medlemskommunerna samt Sjöbo kommun.

Investeringar och budgetföljsamhet

Investeringar, kommunkoncernen (mnkr)	Helårs-budget 2023	Helårs-avvikelse DR 1	Helårs-avvikelse DR 2
Kommunstyrelsen	2,1	0,9	0,6
Samhällsbyggnadsnämnden exklusive VA	76,8	12,5	11,3
Vård- och omsorgsnämnden	1,8	0,0	0,0
Familjenämnden	3,0	0,0	0,0
Summa skattefinansierat	83,7	13,4	11,9
Samhällsbyggnadsverksamheten, VA	29,4	0,4	11,6
Summa investeringar kommunen	113,1	13,8	23,5
Österlenhem AB	87,9	0,0	0,0
Österlen VA AB	0,0	-0,1	-0,1
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	2,3	0,0	0,0
Summa investeringar bolag och förbund	90,2	-0,1	-0,1
Summa investeringar kommunkoncernen totalt	203,3	13,7	23,4

Den samlade bedömningen av budgetföljsamheten för kommunkoncernen är god. Dock finns det betydande avvikelser inom samhällsbyggnadsnämndens ordinarie verksamhet samt i dess uppdrag som VA-huvudman.

Förändring av prognos jämfört med uppföljningen i april

Helårsprognosen för kommunen är 89,6 mnkr medan helårsprognosen vid uppföljningen i april uppgick till 99,3 mnkr. Den prognostiserade budgetavvikelsen har ökat från 13,8 mnkr till 23,5 mnkr i jämförelse med uppföljningen i april. Främst är det inom vatten- och avloppsverksamheten som prognosen har förändrats, vilket huvudsakligen beror på personalbrist samt förseningar i projekt på grund av externa faktorer.

Genomförandegrad

De faktiskt genomförda investeringarna under årets första åtta månader i kommunen, uppgår till 43,8 mnkr, medan budget uppgår till 113,1 mnkr. Detta återfinns i tabellen ”Investeringsredovisning” bland avsnittet om räkenskaper i delårsrapporten. I förhållande till helårsprognosen som uppgår till 89,6 mnkr har kommunen per den sista augusti en genomförandegrad på cirka 49 procent. Det innebär en prognostiserad hög investeringsnivå årets fyra sista månader.

Större avvikelser

Investeringarna har generellt påverkats av kraftiga prisökningar som fördyrat projekten. I tabellen nedan listas de projekt som har de största avvikelserna.

Investeringsprojekt med större budgetavvikelser (mnkr)	Utfall jan-aug 2023	Budget 2023	Helårsprognos 2023	Budgetavvikelse 2023
Lindesborgsskolan	0,0	7,7	0,0	7,7
Smedstorpsbadet	7,6	5,5	9,0	-3,5
Byavångsskolan	2,2	0,0	2,2	-2,2
Ullstorp	0,6	10,5	5,5	5,0
Gång- och cykelvägar	0,5	2,5	0,5	2,0
Sanering avloppsledning	4,2	18,3	8,9	9,4
Avloppspumpstation, reinvestering	0,0	2,4	0,2	2,2
Summa investeringsprojekt med större budgetavvikelser	15,1	46,9	26,3	20,6

Projekteringsarbetet avseende **Lindesborgsskolan** har pausats i väntan på en behovsutredning, vilket ger ett överskott på 7,7 mnkr.

Renoveringen av **Smedstorpsbadet** har blivit 3,5 mnkr dyrare på grund av prisökningar samt att högre krav på teknik för vattenreningen har medfört att det tillkommit kostnader.

Fuktskador på **Byavångsskolan** medförde investeringar på 2,2 mnkr som inte var budgeterade.

Energieffektiviseringsåtgärder i en fastighet i **Ullstorp** kommer att behöva bli mindre omfattande på grund av att andra projekt har blivit dyrare, vilket ger ett överskott gentemot budget på 5 mnkr.

Investeringar i **gång- och cykelvägar** ska enligt plan utföras under hösten och kommer att färdigställas under nästa år, vilket ger en budgetavvikelse för 2023 på 2 mnkr.

Inom vatten- och avloppsverksamheten bedöms främst två projekt inte att kunna genomföras fullt ut som planerat, **sanering av avloppsledningar** samt **reinvestering i avloppspumpstation**, vilket huvudsakligen beror på personalbrist samt externa faktorer.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Den sammanfattande bedömningen av kommunkoncernen är att den ekonomiska ställningen generellt är god.

Utfallet för hela kommunkoncernen uppgår per den siste augusti till 79,7 mnkr. Kommunens resultat för samma period uppgår till 75,9 mnkr där det prognostiserade resultatet uppgår till 52,1 mnkr, en positiv budgetavvikelse på 38,3 mnkr.

Nämnderna har en god budgetföljsamhet och prognostiserar totalt sett med ett mindre underskott på -0,2 mnkr, se tabeller och analyser i ovanstående avsnitt om budgetföljsamhet.

Finansieringen prognostiserar med ett överskott på 38,5 mnkr. Den främsta anledningen till finansieringens överskott är att skatteintäkterna utvecklats mycket mer positivt än vad som var känt vid budgettillfället. Pensionskostnaderna har ökat kraftigt jämfört med föregående år, men enligt den senaste prognosen förväntas pensionskostnaderna vara lägre än budgeterat.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat (mnkr)	Utfall 230831	Prognos 231231
Årets resultat enligt resultaträkningen	75,9	52,1
Reducering av orealiserade vinster i värdepapper	-3,6	-3,6
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	72,3	48,5
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0
Balanskravsresultat	72,3	48,5

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultatet redovisas i förvaltningsberättelsen. Vid beräkningen av balanskravet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Det prognostiserade resultatet för år 2023 är 52,1 mnkr och efter hänsyn tagen till orealiserade vinster 48,5 mnkr. Lagens balanskrav anses därmed vara uppfyllt.

Väsentliga personalförhållanden

Tillsvidareanställda

Den stora förändringen har skett inom stöd- och omsorgsverksamheten där antalet tillsvidareanställningar har ökat med 18 personer. Ökningen beror bland annat på att kommunen har startat en ny korttidsvistelse och ett nytt barnboende efter behov. Samtidigt har vi lyckats tillsätta vakanta tjänster i större utsträckning.

Antal tillsvidareanställda, 31 augusti	2022	2023	Förändring
Kommunledningskontoret	67	66	-1
Samhällsbyggnadsverksamheten	92	92	0
Stöd- och omsorgsverksamheten	283	304	21
Barn- och utbildningsverksamheten	282	282	0
Totalt antal tillsvidareanställda	724	744	20

Kompetensförsörjning

Rekrytera

Insatser

En av de signifikanta händelserna under denna rapportperiod var arrangemanget av en jobbmässa i februari. Mässan skapades som en plattform för samarbete mellan arbetsgivare, arbetssökande i vår kommun. Den syftade till att stödja sysselsättning och karriärutveckling för våra medborgare samt främja företagsetableringar. Jobbmässan blev en framgångsrik sammankomst med deltagande från både lokala näringslivet och kommunen. Vi såg ett positivt engagemang från arbetssökande som fick möjlighet att interagera direkt med potentiella arbetsgivare. Denna händelse bidrog till att öka medvetenheten om de lokala arbetsmöjligheterna och främja samhällsutveckling.

Tomelilla kommun är stolt över att kunna erbjuda en möjlighet för ungdomar i årskurs nio att ta del av extrajobb inom vård och omsorg. Det har inte bara bidragit till att skapa meningsfulla sysselsättningsmöjligheter för unga invånare, utan har även haft positiva effekter på vår kommun som helhet.

Under det gångna delåret har en digital referenstagning implementerats inom rekryterings- och bemanningsenheten inom HR. Syftet med detta initiativ var att förbättra och modernisera kommunens rekryteringsprocesser för att säkerställa högkvalitativa och passande tillsättningar.

Den digitala referenstagningen har möjliggjort en snabb och noggrann utvärdering av kandidaters bakgrund och erfarenhet. Genom att automatisera denna process har kommunen inte bara effektiviserat arbetet utan även minskat risken för felbedömningar och missförstånd.

Denna förändring har inte bara gynnat rekryterings- och bemanningsenhetens arbetsflöde utan har också lett till att kommunen kan erbjuda medborgarna en snabbare och mer effektiv service genom att ha rätt personer på rätt plats.

Året har präglats av en tydligare struktur inom ekonomiavdelningen, med målet att förbättra ansvarsfördelningen och öka effektiviteten inom kommunens huvudprocesser inom ekonomi. Denna omstrukturering har resulterat i en ökad klarhet och precision i arbetsuppgifterna som utförs av personalen på ekonomiavdelningen.

Utmaningar

En betydande utmaning är den stora konkurrensen inom flera kompetensområden av kommunens geografiska område. Detta omfattar yrkeskategorier såsom vårdpersonal, skolpersonal, måltidspersonal samt personal till bygglovsenheten. Denna konkurrens har påverkat vår förmåga att rekrytera och behålla kvalificerad personal inom dessa områden. Sammanfattningsvis fortsätter processen med att förbättra arbetet och möta de kommande utmaningarna. Kommunen är fast besluten att upprätthålla den höga standarden av kommunal service och se till att medborgarna får de tjänster de förtjänar.

Behålla

Ledarakademin, som är kommunens dedikerade ledarskapsprogram för kommunens chefer, har framgångsrikt fortsatt under perioden. Genom detta program ges cheferna möjlighet att utveckla sina ledaregenskaper och skapa en positiv inverkan på sina avdelningar och medarbetare. Genom ökad kompetens och samarbete inom ledarskapet syns en förbättring i effektiviteten och en ökning av medarbetarnas engagemang. Dessa framsteg är avgörande för att uppnå målen och leverera tjänster av högsta kvalitet till medborgarna.

I vår strävan att premiera och erkänna kommunens hängivna medarbetare, har medarbetarutmärkelser delats ut under våren. Ceremonin innefattade kollegors nomineringar av sina arbetskamrater, vilket understryker teamarbetet och stärker arbetsklimatet. Genom att uppmuntra och belöna prestationer inom organisationen, gynnas en kultur av engagemang och framgång. Utmärkelser är ett viktigt steg i att motivera och erkänna medarbetarnas insatser och dedikation.

Kommunen använder innovationsportföljen i marknadsföringen för att locka innovativa krafter för att därigenom utveckla serviceutbudet gentemot kommuninvånare, näringsliv och besökare.

I Sverige har Tomelilla kommun intagit en ledande roll genom att anamma Munkmodellen, i likhet med städer som Köpenhamn, Amsterdam och Bryssel. Munkmodellen, grundad i doughnut economics, representerar en holistisk strategi för att hantera hållbarhetsfrågor och tar sina riktlinjer från de globala hållbarhetsmålen. Denna modell fungerar som en riktning för att säkerställa mänsklig välfärd, med målet att tillfredsställa alla människors behov inom planetens resursgränser.

Säkerhetsorganisationen har under innevarande period förstärkts betydligt genom en framgångsrik samverkan med de närliggande kommunerna, Sjöbo och Simrishamn. Detta samarbete har resulterat i en utökad pool av kompetent personal och ökade resurser inom säkerhetsarbetet. Genom att kombinera kommunens styrkor och resurser har standarden kunnat höjas för kommunens beredskap och förmåga att hantera olika utmaningar. Denna utveckling kommer att fortsätta att stärka den gemensamma förmågan att säkra och skydda medborgare, egendom och infrastruktur.

Under innevarande period har kommunen framgångsrikt genomfört kompetensutvecklingsinitiativ för den befintliga personalen inom äldreomsorgen, inom ramen för äldreomsorgslyftet. Denna satsning har resulterat i ökad kompetens bland medarbetarna och har stärkt kommunens förmåga att erbjuda högkvalitativ omsorg till de äldre medborgarna.

För att förbättra arbetsmiljön och öka medarbetarnas delaktighet har ett nytt APT-kit (arbetsplatsträff) utvecklats. Detta kit innehåller verktyg för att skapa en mer positiv arbetsmiljö och främja samarbete. Genom att prioritera medarbetarnas trivsel och engagemang strävar kommunen efter att stärka organisationen och nå målen.

Avsluta

HR-avdelningen har under det senaste året infört digitala avgångsintervjuer som ett effektivt sätt att samla in värdefull feedback från medarbetarna. Den digitala metoden har visat sig vara praktisk och tidsbesparande, samtidigt som den ger medarbetarna möjligheten att dela sina synpunkter i en bekväm miljö. Det erbjuds också personliga samtal som ett alternativ för de som föredrar ett mer traditionellt samtal. Insatsen är en del av det kontinuerliga arbetet med att förbättra attraktionskraften som arbetsgivare och stärka relationerna med medarbetarna.

Utmaning

En utmaning har identifierats i form av avlämningsprocessen, i en del fall, när personal väljer att avsluta sina uppdrag. Detta komplexa område kräver ökad uppmärksamhet och en noggrann strategi för att säkerställa en smidig övergång och för att bevara kunskap.

Sjukfrånvaro

Smittspridningen av Covid-19 ökade kraftigt under första delen av 2022 vilket återspeglas i sjukfrånvaron inom hela förvaltningen. Under samma period 2023 är siffran 5,8 procent. Eftersom den nationella statistiken inte är uppdaterad för 2023 går det inte att göra någon jämförelse där ännu.

I jämförelsen mellan män och kvinnors sjukfrånvaro följer kommunen nationens trend. Enligt IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering) syns förklaringar till den höga sjukfrånvaron bland kvinnor i att de tar ett större familjeansvar och är mer benägna än män att vara hemma från arbetet, samt att normer inom vården bidrar till att kvinnor tenderar att sjukskrivas oftare än män för liknande hälsoproblem. Inom vissa yrken där möjligheten till distansarbete är större syns en lägre sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid, 31 augusti	2022	2023
Kvinnor		
29 år eller yngre	8,9	6,1
30–49 år	7,8	5,9
50 år eller äldre	9,8	7,2
Totalt kvinnor	8,5	6,5
Män		
29 år eller yngre	4,8	3,4
30–49 år	4,4	3,4
50 år eller äldre	4,1	2,9
Totalt män	4,4	3,4
Samtliga anställda		
29 år eller yngre	7,5	5,4
30–49 år	7,1	5,4
50 år eller äldre	8,2	6,3
Totalt samtliga anställda	7,6	5,8
Andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro (mer än 60 dagar)		
Kvinnor	3,5	2,7
Män	0,6	0,1
Total andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro	2,8	2,1

Sjukfrånvaro per verksamhet, procent, 31 augusti	Kvinnor 2022	Män 2022	Totalt 2022	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2023
Kommunledningskontoret	5,8	2,2	4,4	1,6	2,2	1,8
Samhällsbyggnadsverksamheten	6,2	3,1	4,9	5,9	2,4	4,6
Stöd- och omsorgsverksamheten	9,3	7,1	9,0	6,9	4,5	6,5
Barn- och utbildningsverksamheten	8,8	3,9	7,8	7,1	3,4	6,4
Totalt	8,5	4,4	7,6	6,5	3,4	5,8

Förväntad utveckling

I den globala ekonomin fortsätter den höga inflationen och penningpolitisk åtstramning fortsätter att påverka Tomelilla kommunkoncerns förutsättningar för verksamhetens utförande. Främst gäller det ökade kostnader för varor och tjänster, samt ökade finansiella kostnader och risker med anledning av ett högt ränteläge i jämförelse med tidigare tioårsperiod. Den starka arbetsmarknaden ger på kort sikt en lättnad i och med att skatteunderlaget hålls uppe. Den reala urholkade köpkraften förväntas dock bestå under hela 2023 och större delar av 2024 innan konjunkturen förväntas vända och inflationsmålet är uppnått med sjunkande räntor som långsiktig följd.

Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak av skatteintäkter, statliga bidrag, samt resultatet av det kommunala utjämningsystem som syftar till att jämna ut skillnaderna mellan kommunerna i Sverige och skapa förutsättningar för samtliga kommuner att utföra sin del av välfärdstjänsterna. Utvecklingen av skatteunderlag, där även den lokala befolkningsutvecklingen är en väsentlig faktor, är därför avgörande för Tomelilla kommuns förutsättningar i framtiden. Den negativa befolkningsutvecklingen under 2023 års första halvår är ett trendbrott från tidigare års befolkningstillväxt som har en betydande påverkan på kommunens intäkter och därmed dess förutsättningar för utförandet av tjänster och investeringar gentemot sina invånare.

De försämrade förutsättningarna för kommunen under de första åren av kommande planperiod, och den stora osäkerhet som råder i det allmänna världsläget innebär en förmodad återhållsamhet i kommunen när det gäller både investeringar och driftutrymmet för nämndernas verksamhet. En särskild utmaning är att upprätthålla värdet på redan gjorda investeringar, samt att möta behovet av nya lokaler och anläggningar för främst skola, fritidsverksamhet och VA-anläggningar.

Kompetensförsörjningen är och har varit ett tag, välfärdens och vår stora utmaning. Generellt ökar antal äldre snabbare än den arbetsföra befolkningen. De närmaste tio åren ökar antalet äldre över 80 år med nästan 50 procent, vilket är en utmaning för landets kommuner och regioner – så även för Tomelilla. Det kommer att ställa krav på att vi tänker nytt genom att tillvarata den befintliga kompetensen, hitta nya arbetsmodeller samt en digital omställning.

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Not	Kommunen Utfall jan-aug 2022	Kommunen Utfall jan-aug 2023	Kommunen Budget jan-dec 2023	Kommunen Prognos jan-dec 2023	Koncernen Utfall jan-aug 2023
Verksamhetens intäkter	1	127,4	144,4	210,0	210,0	197,7
Verksamhetens kostnader	2	-624,8	-680,8	-1 068,1	-1 061,0	-713,9
Av- och nedskrivningar	3	-24,0	-25,8	-50,0	-42,0	-36,6
Verksamhetens nettokostnader		-521,4	-562,2	-908,1	-893,0	-552,8
Skatteintäkter	4	395,8	411,8	603,0	616,3	411,8
Generella statsbidrag, utjämning	5	211,6	226,1	322,4	329,0	226,1
Verksamhetens resultat		86,0	75,7	17,3	52,3	85,1
Finansiella intäkter	6	2,1	4,0	2,5	5,3	9,3
Finansiella kostnader	7	-15,2	-3,8	-6,0	-5,5	-14,7
Resultat efter finansnetto		72,9	75,9	13,8	52,1	79,7
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		72,9	75,9	13,8	52,1	79,7

Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Not	Kommunen 221231	Kommunen 230831	Koncernen 221231	Koncernen 230831
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	764,4	770,5	1 158,6	1 209,9
Maskiner och inventarier	9	30,5	36,2	47,0	51,1
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Aktier, andelar, andra långfristiga fordringar	10	27,7	28,9	17,6	18,9
Summa anläggningstillgångar		822,6	835,6	1 223,2	1 279,9
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	11	6,1	8,9	7,5	11,0
Kortfristiga fordringar	12	108,2	87,1	112,2	92,4
Kortfristiga placeringar	13	61,6	65,2	61,6	65,2
Kassa och bank	14	66,4	131,5	124,3	174,1
Summa omsättningstillgångar		242,3	292,7	305,6	342,7
Summa tillgångar		1 064,9	1 128,3	1 528,8	1 622,6
Eget kapital, avsättningar och skulder					
<i>Eget kapital</i>					
Årets resultat	15	57,8	75,9	60,8	79,7
Resultatutjämningsreserv	15	30,0	30,0	30,0	30,0
Övrigt eget kapital	15	476,2	534,0	527,8	588,6
Summa eget kapital		564,0	639,9	618,6	698,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	16	6,3	7,0	9,7	10,2
Andra avsättningar	17	1,0	0,0	1,0	0,0
Summa avsättningar		7,3	7,0	10,7	10,2
Skulder					
Långfristiga skulder	18	354,7	354,2	728,0	749,3
Kortfristiga skulder	19	138,9	127,2	171,5	164,8
Summa skulder		493,6	481,4	899,5	914,1
Summa eget kapital, avsättn. och skulder		1 064,9	1 128,3	1 528,8	1 622,6
Panter och ansvarsförbindelser					
Pensionsförbindelser ej upptagna i balansr.	20	205,7	210,1	205,7	210,1
Ej uppsägningsbara oper. leasingavtal	21	2,3	2,2	2,3	2,2
Övriga ansvarsförbindelser	22	373,0	395,0	373,0	395,0
Ställda panter		Inga	Inga	Inga	Inga

Driftredovisning

Driftredovisning, per nämnd (mnkr)	Utfall jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2023	Budget jan-dec 2023	Prognos jan-dec 2023	Budget-avvikelse
Nämnderna					
Kommunfullmäktige	-0,9	-1,3	-1,0	-1,7	-0,7
Revisionen	-0,7	-0,6	-1,2	-1,2	0,0
Valnämnden	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-1,4	-1,8	-2,8	-2,8	0,0
Kommunstyrelsen	-46,2	-52,1	-79,1	-79,1	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-30,9	-27,4	-49,8	-49,8	0,0
Byggnadsnämnden	-2,7	-0,8	-2,1	-2,3	-0,2
Kultur- och fritidsnämnden	-14,7	-14,3	-24,6	-24,0	0,6
Vård- och omsorgsnämnden	-171,7	-178,1	-262,5	-262,5	0,0
Familjenämnden	-277,5	-288,9	-446,3	-446,2	0,1
Summa nämnderna	-546,4	-565,3	-869,4	-869,6	-0,2
Finansieringen	619,3	641,2	883,2	921,7	38,5
Summa driftredovisning	72,9	75,9	13,8	52,1	38,3

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, kommunen (mnkr)	Utfall jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2023	Budget jan-dec 2023	Prognos jan-dec 2023	Budget-avvikelse
Kommunstyrelsen	2,4	1,2	2,1	1,5	0,6
Samhällsbyggnadsnämnden exkl. VA	20,2	30,7	76,8	65,5	11,3
Vård- och omsorgsnämnden	2,4	1,5	1,8	1,8	0,0
Familjenämnden	2,2	1,3	3,0	3,0	0,0
Summa skattefinansierat	27,2	34,7	83,7	71,8	11,9
Samhällsbyggnadsnämnden, VA	8,0	9,1	29,4	17,8	11,6
Summa investeringar	35,2	43,8	113,1	89,6	23,5

Notupplysningar

Noter till balans- och resultaträkning

Not 1

Verksamhetens intäkter (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Försäljningsintäkter	6,0	7,3
Taxor och avgifter	39,0	42,6
Hyror och arrenden	10,7	11,5
Bidrag från staten	45,6	44,3
EU-bidrag	0,6	0,7
Övriga bidrag	12,2	16,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	10,0	17,1
Försäljning av exploateringsfastigheter	3,1	3,2
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0
Övriga verksamhetsintäkter	0,2	0,8
Summa verksamhetens intäkter	127,4	144,4
Verksamhetens intäkter inklusive interna poster	405,4	447,6
Avgår interna poster	-278,0	-303,2
Summa verksamhetens intäkter	127,4	144,4

Not 2

Verksamhetens kostnader (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Löner och sociala avgifter	-284,1	-302,8
Pensionskostnader	-20,3	-31,1
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-0,1	-0,5
Bränsle, energi och vatten	-7,8	-12,2
Köp av huvudverksamhet	-195,1	-205,4
Lokal- och markhyror	-13,7	-15,0
Övriga tjänster	-25,0	-29,6
Lämnade bidrag	-23,3	-20,3
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	0,0
Övriga kostnader	-55,4	-63,9
Summa verksamhetens kostnader	-624,8	-680,8
Verksamhetens kostnader inklusive interna poster	-902,8	-984,0
Avgår interna poster	278,0	303,2
Summa verksamhetens kostnader	-624,8	-680,8

Not 3

Av- och nedskrivningar (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Avskrivning byggnader och tekniska anläggningar	-19,3	-20,8
Avskrivning maskiner och inventarier	-4,7	-5,0
Nedskrivning	0,0	0,0
Summa av- och nedskrivningar	-24,0	-25,8

Not 4

Skatteintäkter (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Kommunalskatt	381,4	403,9
Slutavräkning föregående år	4,9	2,9
Preliminär prognos, slutavräkning innevarande år	9,5	5,0
Summa skatteintäkter	395,8	411,8

Not 5

Generella statsbidrag, utjämningsbidrag (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Inkomstutjämningsbidrag	144,6	157,5
Regleringsavgift/-bidrag	25,2	21,5
Kostnadsutjämningsbidrag	12,4	14,8
Bidrag/avgift för LSS-utjämningsbidrag	3,5	1,2
Kommunal fastighetsavgift	25,7	25,6
Generella bidrag från staten	0,2	5,5
Summa generella statsbidrag, utjämningsbidrag	211,6	226,1

Not 6

Finansiella intäkter (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Ränteintäkter	0,5	0,1
Aktieutdelning	0,2	0,1
Realiserade vinster	1,4	0,2
Orealiserade vinster	0,0	3,6
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0
Summa finansiella intäkter	2,1	4,0

Not 7

Finansiella kostnader (mnkr)	Kommunen jan-aug 2022	Kommunen jan-aug 2023
Räntekostnader	-1,5	-3,5
Orealiserade förluster	-12,9	-0,3
Övriga finansiella kostnader	-0,8	0,0
Summa finansiella kostnader	-15,2	-3,8

Not 8

Mark, byggnader, tekniska anläggningar (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	1 185,6	1 257,3
Årets anskaffningar	77,6	42,3
Årets försäljningar/utrangeringar	-10,5	-6,0
Omklassificeringar	4,6	-9,4
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 257,3	1 284,2
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-468,9	-492,9
Årets avskrivningar	-28,8	-20,8
Årets försäljningar	10,5	0,0
Årets nedskrivningar	-1,1	0,0
Omklassificeringar	-4,6	0,0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-492,9	-513,7
Utgående bokfört värde	764,4	770,5
varav markreserv	17,3	17,3
varav verksamhetsfastigheter	235,4	258,1
varav fastigheter för affärsverksamhet	273,4	314,1
varav publika fastigheter	92,6	103,2
varav fastigheter för annan verksamhet	3,9	4,1
varav pågående arbetet	141,8	73,7

Not 9

Maskiner och inventarier (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	100,3	96,3
Årets anskaffningar	1,9	1,4
Årets försäljningar/utrangeringar	-1,5	0,0
Omklassificeringar	-4,4	9,4
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	96,3	107,1
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-64,5	-65,8
Årets avskrivningar	-7,0	-5,1
Årets försäljningar	1,3	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	0,0
Omklassificeringar	4,4	0,0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-65,8	-70,9
Utgående bokfört värde	30,5	36,2
varav maskiner	2,3	2,3
varav inventarier	22,9	29,3
varav speciella anläggningar	0,4	0,3
varav bilar	3,6	3,0
varav konst	0,8	0,8
varav övriga maskiner och inventarier	0,5	0,5

Not 10

Aktier, andelar och långfristiga fordringar (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Aktier i koncernföretag		
Österlenhem AB, 2 000 stycken á 1 000 kr	2,0	2,0
Tomelilla Industri AB, 5 250 stycken á 1 000 kr	5,2	5,2
ÖKRAB, 4 500 stycken á 100 kr	0,5	0,5
Österlen VA AB, 25 000 stycken á 100 kr	2,5	2,5
Summa aktier i koncernföretag	10,2	10,2
Övriga aktier och andelar		
Kommuninvest	11,4	12,7
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	0,6	0,6
Sysav	4,0	4,0
Summa övriga aktier och andelar	16,0	17,3
Långfristiga fordringar		
Övriga långfristiga fordringar	1,5	1,4
Summa långfristiga fordringar	1,5	1,4
Summa aktier, andelar och långfristiga fordringar	27,7	28,9

Not 11

Förråd med mera (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Ingående värde exploateringsfastigheter	2,2	6,1
Anskaffningar	7,9	3,2
Justeringar	0,0	-0,2
Försäljningar	-4,0	-0,2
Utgående värde exploateringsfastigheter	6,1	8,9
Lager	0,0	0,0
Summa förråd med mera	6,1	8,9

Not 12

Kortfristiga fordringar (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Kundfordringar	12,8	6,8
Mervärdesskatt	10,1	3,6
Upplupna skatteintäkter	36,4	23,9
Övriga kortfristiga fordringar	40,3	40,6
Interimsfordringar	8,6	12,2
Summa kortfristiga fordringar	108,2	87,1

Not 13

Kortfristiga placeringar (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Pensionskapital	61,6	64,9
Bankmedel	0,0	0,3
Summa kortfristiga placeringar	61,6	65,2

Not 14

Kassa och bank (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Bankkonto	57,1	83,8
Bankkonto, VA-verksamheten	9,3	47,7
Summa kassa och bank	66,4	131,5

Not 15

Eget kapital (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Årets resultat	57,8	75,9
Resultatutjämningsreserv	30,0	30,0
Övrigt eget kapital	476,2	534,0
Summa eget kapital	564,0	639,9

Not 16

Avsättningar för pensioner (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Ingående avsättningar för pensioner	6,5	6,3
Pensionsutbetalningar	-0,2	-0,1
Nyintjänad pension	-0,1	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,1	0,5
Ändrad samordning	0,0	0,0
Ändringar av diskonteringsräntan	0,0	0,2
Övriga poster	0,0	0,0
Förändring av löneskatt	0,0	0,1
Summa avsättningar för pensioner	6,3	7,0

Not 17

Andra avsättningar (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Ingående andra avsättningar	0,0	1,0
Nya avsättningar	1,0	0,0
lansspråktaga avsättningar	0,0	-1,0
Summa andra avsättningar	1,0	0,0

Avsättning 2022 ansåg under året effektuerat avgångsvederlag av förtroendevald som enligt avtal utbetalas under två år med start 2023, med andrag för andra förvärvsinkomster. Den förtroendevalda har under 2023 åtagit sig andra fleråriga uppdrag som medför att rätten till avgångsvederlaget har förbrukats.

Not 18

Långfristiga skulder (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Anslutningsavgifter, vatten och avlopp	26,0	26,2
Investeringsbidrag	28,2	27,3
Långfristiga lån	300,0	300,0
Resultatfond, vatten och avlopp	0,5	0,7
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0
Summa långfristiga skulder	354,7	354,2

Not 19

Kortfristiga skulder (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Leverantörsskulder	47,3	20,3
Förutbetalda skatteintäkter	0,0	0,0
Mervärdesskatt	0,0	1,0
Personalens källskatt	6,8	7,0
Upplupna löner och semesterlön	20,6	16,4
Upplupna sociala avgifter	8,5	9,0
Upplupna sociala avgifter på semesterlön	7,2	4,4
Upplupna pensionskostnader, individuell del	15,7	15,8
Beräknad löneskatt på pensionskostnader	3,3	1,7
Upplupna räntekostnader	0,6	0,8
Förutbetalda hyresintäkter	0,9	0,1
Projektmedel	12,4	0,6
Statsbidrag	6,5	21,0
Övriga förutbetalda intäkter	0,0	0,0
Övriga interimsskulder	8,7	27,6
Övriga kortfristiga skulder	0,4	1,5
Summa kortfristiga skulder	138,9	127,2

Not 20

Pensionsförbindelser ej upptagna i balansräkningen (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Ansvarsförbindelse beräknad av KPA	165,5	169,1
Löneskatt	40,2	41,0
Summa pensionsförbindelser	205,7	210,1
Förpliktelse minskad genom försäkring	64,2	64,2
Överskottsmedel i försäkring	0,0	0,0
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %

Not 21

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Framtida minimileasingavgifter som förfaller:		
inom 1 år	1,4	1,4
senare än 1 år men inom 5 år	0,9	0,8
senare än 5 år	0,0	0,0
Summa operationella leasingavtal	2,3	2,2

Not 22

Övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Borgensåtagande		
Österlenhem AB	370,0	392,0
Tomelilla Industri AB	0,0	0,0
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	1,3	1,3
Sydsånes avfallsaktiebolag (Sysav)	1,3	1,3
Föreningar	0,4	0,4
Summa övriga ansvarsförbindelser	373,0	395,0

Not 23

Skadeståndsanspråk gentemot kommunen där bedömningen är att det ej finns skäl att göra avsättning (mnkr)	Kommunen 2022-12-31	Kommunen 2023-08-31
Skadeståndsanspråk	0,0	0,0
Summa skadeståndsanspråk	0,0	0,0

Redovisningsprinciper

Kommunens bokslut och sammanställda redovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed med gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) vilket innebär att intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas komma in. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Byte av redovisningsprincip och rättning av fel

Redovisningsprinciperna är samma som föregående år.

Rättning av fel

Inga rättningar av fel har gjorts i delårsrapporten.

Jämförelsestörande post

Jämförelsestörande poster särredovisas i not till resultaträkningen när det är tillämpligt. Som jämförelsestörande post betraktas poster som är väsentliga och sällan förekommande.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag elimineras, varefter intjänat kapital har räknats in i koncernens eget kapital. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen. Koncerninterna intäkter och kostnader samt fordringar och skulder elimineras. I den sammanställda redovisningen ingår samtliga bolag där kommunen har minst 20 procent inflytande samt samtliga kommunförbund som kommunen ingår i. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning.

Kommunkoncernens medlemmar och ägandeandel framgår av organisationsschemat i förvaltningsberättelsens kapitel om den kommunala koncernen i årsredovisningen.

Anläggningstillgångar, materiella

Anskaffningsvärde

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader. Lånekostnader redovisas enligt huvudregeln och belastar resultatet för den period de hänförs sig till.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

En tillgång betraktas som anläggningstillgång då nyttjandetiden överstiger tre år samt anskaffningsvärdet överstiger 20 000 kronor.

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella tillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet minskat med eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivning görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk. Nedskrivningsbehov bedöms för större anläggningstillgångar om indikation förekommer på att tillgångens verkliga värde understiger redovisat värde. I huvudsak används följande avskrivningstider:

Vatten och avloppsledningar 50 år
Fastigheter 15 – 33 år
Gator/vägar, parker och offentlig belysning 15 – 33 år
Vatten- och avloppsverk 25 år
Maskiner, fordon 5 – 10 år
Inventarier 3 – 10 år

Komponentavskrivningar

Komponentavskrivningar tillämpas på alla nyinvesteringar från och med 2016. Vid aktivering av tillgångarna under 2016 och därefter har en bedömning gjorts om det finns skillnader i förbrukning av tillgångens betydande komponenter gällande de anskaffningar med ett värde på lägst 1 mnkr. Finns det sådana skillnader har tillgången delats upp i komponenter vilka avskrivs separat. Rutiner och regler för komponentavskrivningar har tagits fram. Avskrivningstider på komponenter:

Fastigheter, nyttjandeperiod
Stomme, 50 år
Installation (vatten, avlopp, värme), 50 år
Fasad/yttertak, 30 år
Elinstallationer, 30 år
Fönster, dörrar, våtutrymmen, 20 år
Ventilation, 15 år
Inre ytskikt (golv, väggar, köksinredning), 15 år
Utrustning (kök/sanitet/lek miljö), 10 år

För fritidsanläggningar och vatten och avlopp kan eventuella projektspecifika komponenter användas till exempel för processkonstruktioner och ledningar.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Finansiella tillgångar som utgörs av kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerade

som omsättningstillgång. Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antaget reglemente KF§151/2010. Värderingen av portföljen har gjorts kollektivt till verkligt värde i enlighet med den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning som trädde i kraft den 1 januari 2019.

Värdering av samtliga exploateringsområden sker årligen och befarade förluster skrivs ner. Vid slutredovisning av området justeras eventuella kvarvarande vinster och förluster.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter till vatten- och avloppsanläggningar tas från och med 2012 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder. 2011 redovisades anslutningsavgiften som kortfristig skuld. Investeringsbidrag tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandetid. Tidigare intäktsfördes anslutningsavgifter löpande och investeringsbidragen reducerade anskaffningsvärdena. Ingen omräkning har skett av tidigare års värden med anledning av att det inte påverkar resultat och ställning i någon större omfattning.

Övriga kortfristiga skulder

Kostnader för timanställda samt mer- och övertid avseende augusti men som utbetalas i september bokförs som en skuld i balansräkningen och en kostnad i augusti. Skuld för semester- och ferielön som inte var uttagen innan den 31 augusti redovisas som kortfristig skuld i gällande löneläge inklusive arbetsgivaravgift för gällande år. Ej utbetald retroaktiv löneökning avseende april-augusti bokförs som skuld i balansräkningen och kostnad i resultaträkningen.

Pensioner

Pensionsåtagande redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas under kortfristiga skulder och utbetalning till förvaltare sker i mars, året därpå. Försäkringsavgift för pensioner över 7,5 basbelopp betalas ut löpande under året. Särskilda ålderspensioner och avsättningar utöver den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas som avsättningar. Pensionsåtagande inkluderar även löneskatt med 24,26 procent. Beräkningen av kommunens pensionsåtagande bygger på de förutsättningar som anges i RIPS 07.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Regioners augustiprognos i enlighet med RKR:s rekommendationer.

Hyres-/leasingavtal

Samtliga avtal avseende hyra av fastigheter klassificeras alltid som operationella eftersom de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet i allt väsentligt inte överförs till kommunen och utgör ett undantag från rekommendation 5. Övriga leasingavtal tecknade före 2003 samt leasingavtal med löptid om tre år eller kortare betraktas i enlighet med rekommendation 5 som operationella avtal.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till dess omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader (som endast innehåller kommunexterna poster) påförs driftredovisningen även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som påförs nämnderna kalkylmässigt.

Poster som finns i resultaträkningen är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vissa finansiella intäkter (undantag finns för verksamhetens finansiella intäkter) och kostnader samt extraordinära poster.

Poster som kalkylmässigt påförs i driftredovisningen är för det första personalomkostnader (PO-pålägg) i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. PO-pålägget påförs för de flesta lönekostnader schablonmässigt med 42,75 procent till och med juni 2023 och 44,53 procent från och med juli. För det andra är det internränta som beräknas schablonmässigt på verksamheternas anläggningstillgångar och som intäkt från anslutningsavgifter för vatten och avlopp. Internräntan har satts till 1,25 procent och följer SKR:s beräkning. Räntan beräknas på tillgångarnas bokförda restvärde.

Väsentliga gemensamma kostnader fördelas genom interndebitering bland annat av internhyra, lokalvård och måltider.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och utgifter för egen anläggningspersonals timkostnader. Investeringsredovisningen påförs också interna maskinkostnader, beräknade till maskinernas timkostnader.

All koncernintern fakturering gällande kommunens koncern och förbund sker på affärsmässiga grunder.

Kostnader för räddningstjänsten fördelas enligt befolkningsantalet mellan medlemskommunerna i Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund.